

9, 9. einer Farbe VARĀH. BRH. S. 72, 2. आस्पस्य 76, 34. मनसि *Heterheit des Gemüths* SARVADARCANAS. 129, 10. — 2) *Klarheit* so v. a. *Deutlichkeit, Verständlichkeit* ŚĪJ. bei MÜLLER, SL. 170. Verz. d. Oxf. H. 241, b, No. 591. — Hier und da fälschlich वैषम्य geschrieben.

वैशर्त्त (von वैशत) 1) adj. (f. ई) *im Teich befindlich, teichartig* P. 4, 4, 112. VS. 16, 37. TS. 7, 4, 22, 1. TBA. 3, 1, 2, 3. ÇAT. BR. 5, 3, 2, 14. Soma wohl so v. a. *sehr reichlich* RV. 7, 33, 2. — 2) f. छा = वैशता (und mit TS. 3, 4, 2, 12 vielleicht so zu verbessern) VS. 30, 16.

वैशंपायन m. patron. von विशंप gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110. 1) N. pr. eines alten Veda-Lehrers (im Epos ein Schüler Vjāsa's) ĀÇV. GRHJ. 3, 4, 3. ÇĀṆKH. GRHJ. 4, 10. 6. 6. TAITT. ĀR. 1, 7, 5. Ind. St. 3, 396. P. 4, 3, 104 (Schol. zählt seine 9 Schüler auf). MBH. 1, 11. 20. 97. 107. 2227. 2419. 13, 331. HARIV. 18. AV. PARİÇ. in Verz. d. B. H. 92. VP. 275. 279. BHĀG. P. 1, 4, 21. Verz. d. Oxf. H. 54, b, 3. 5. 55, a, 6. 19. 356, a, No. 842. fgg. ०संहिता 95, b, 17. 104, a, 24. 110, b, 9. 10. ०गीता धर्मा: 266, b, 27. — 2) N. pr. eines Sohnes des Çukanāsa, Ministers des Tārāpīḍa, der in einen Papagei verwandelt wird, KĪD. in Z. d. d. m. G. 7, 583.

वैशंपायनीय adj. von Vaiçampājana herrührend Verz. d. Oxf. H. 41, a, 24.

वैशम 1) n. a) = विशमन *Schlächterei, Metzerei, Mord und Todtschlag, blutiger Zusammenstoß, Greuelthat, Tod und Verderben, Noth und Elend, Unheil* MBH. 1, 623. 2, 2670. 3, 2551. 2567. मा त्वं प्राप्स्यसि वैशमम् 11171. fgg. 4, 1292. तावच्क्रम्यतु वैशमम् so v. a. *Krieg, Feindschaft* 5, 4216. fgg. कुत्रणां वैशमे पाण्डवैः सह 6, 91. 16, 167. भारतं नाम वैशमम् HARIV. 5352. 11328. वोरं तु वैशमं मन्ये गते मपि भविष्यति R. 5, 15, 53. विधिना कृतमध्वैशमं ननु मा कामवधे विमुञ्चता KUMĀRAB. 4, 31. UTTARAB. 88, 8 (113, 6). 118, 3 (160, 5). उपरोधं MUDRĀR. 42, 11. KATHĀS. 97, 20. 119, 182. विकारच्छेदं RĪGĀ-TAR. 1, 143. युक्तायुक्तविचारवाक्यमनसः सेवा महद्देशम् 6, 208. 8, 1001. 1275. 1874. BHĀG. P. 3, 30, 27. 4, 4, 6. 11, 10. 12, 1. 20, 28. 25, 8. 5, 9, 16. 8, 7, 37. 22, 8. किमिदं वैशमं दारेषु तया कृतम् Greuelthat PĀNĀT. ed. ORN. 36, 23. हिंसा वाचो ऽतिवैशताः BHĀG. P. 3, 19, 21. तस्य प्रेम्णास्तदिदमधुना वैशमं पश्य ज्ञातम् so v. a. *das zu-Schanden-Werden* SPR. (II) 1939. — b) so v. a. *Hölle* und N. einer best. Hölle BHĀG. P. 4, 25, 53. 29, 15. 5, 26, 25. — 2) adj. *Tod —, Verderben bringend*: वैशमे ऽरुनि MBH. 5, 2777.

वैशम्य n. nom. abstr. von विशमि (doch wohl eher von विशस्त) gaṇa ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124.

वैशम्य adj. = विशमितुर्धर्मम् (विशमितृ st. विशस्तृ, weil dieses für vedisch gilt) P. 4, 4, 49. Vārtt. 2. nach SIDDH. K. im ÇKDn. auch nom. abstr. von विशम.

वैशम्य KATHĀS. 120, 39 fehlerhaft für वैषम्य.

वैशाख (von विशाख, विशाखा) 1) m. a) *ein best. Sommermonat* (neben Ġjaishtha) AK. 1, 1, 2, 16. TRIK. 3, 3, 51. H. 153. an. 3, 115. MED. KH. 12. ÇAT. BR. 11, 1, 2, 7. LĀTJ. 9, 9, 8. 10, 5, 18. MBH. 13, 5455. HARIV. 9917. VARĀH. BRH. S. 5, 75. 7, 17. 21, 22. 25, 6. 93, 2. RĪGĀ-TAR. 5, 260. Verz. d. Oxf. H. 14, b, 31. 87, b, 5. 217, b, 45. 284, b, 4. 44. LALIT. ed. Calc. 62, 14. HIOURN-THSANG I, 63. 323. Vie de HIOURN-THSANG 131. Inscr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 33, 6. — b) *Butterstössel* P. 5, 1, 110. AK. 2, 9, 74.

TRIK. H. 1023. H. an. MED. HĀR. 34. HĀLĪ. 2, 121. ÇIÇ. 11, 8. — c) *Bez. des 7ten Jahres im 12jährigen Umlauf des Jupiters* VARĀH. BRH. S. 8, 9. — 2) f. छा N. pr. einer Löwin (मृगारिमातृ) Verz. d. Oxf. H. 304, a, N. — 3) f. ई a) *der Vollmondtag im Monat Vaiçākha* KAUC. 75. KĀTJ. ÇA. 24, 7, 1. Schol. zu 4, 6, 10. MBH. 13, 3413. PĀNĀR. 2, 7, 38. Verz. d. Oxf. H. 34, b, 29. Verz. d. B. H. No. 297. — b) N. pr. einer der 14 Gattinnen Vasudeva's HARIV. 1948. VP. 439, N. 2. — 4) n. a) *eine best. Stellung beim Schiessen* H. 777. nebst Schol. भूपः प्रकृतकामो मां वैशाखेनास्थितो मरुम् HARIV. 6235. वैशाखं स्थानमासाय 6236. — b) N. pr. einer Stadt: वैशाखाख्ये पुरे KATHĀS. 67, 5. ०पुर 107.

वैशाख्य (wie eben) m. N. pr. eines Muni Verz. d. Oxf. H. 53, b, 14.

वैशारद (von विशारद) 1) adj. (f. ई) = विशारद *erfahren, kundig, gewiss, nicht irrend*: मति BHĀG. P. 1, 3, 34. धी 7, 7, 17. बुद्धि 11, 10, 13. ईता 11, 13. — 2) n. *gründliche Gelehrsamkeit* R. 7, 36, 45.

वैशारय (wie eben) n. nom. abstr. gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. *Er-fahrenheit, das Kundigsein*: वाजिनो प्रयोगेषु MBH. 12, 4348. ŚĪU. D. 551. *Sicherheit in der Erkenntnis, Klarheit des Geistes*: निर्विचारवैशारये वैशारय = नैर्मल्य Comm.) ऽध्यात्मप्रसादः JOGAS. 1, 47. प्रज्ञामेधास्मृतिं so v. a. *Unfehlbarkeit* ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. Up. S. 133. Bei den Buddhisten nach BURNOUR so v. a. *confidence* Lot. de la b. I. 346 (वैशार-याश्च[!] यादशाः). 402. VJUTP. 4. 24.

वैशाल 1) adj. von Viçāla abstammend: ०भूपाला: BHĀG. P. 9, 2, 36. — 2) m. N. pr. eines Muni Verz. d. Oxf. H. 53, b, 25. — 3) f. ई a) nach NĪLAK. *eine Tochter des Fürsten von Viçālā*: भद्रा MBH. 2, 1570. N. einer der Gattinnen Vasudeva's VP. 439. — b) N. pr. einer von Viçāla gegründeten Stadt R. GORR. 4, 46, 11. 48, 14. VP. 353. fgg. BHĀG. P. 9, 2, 33. LALIT. ed. Calc. 23, 4 (वैशाली gedr.). 295, 8. 296, 18. BURNOUR, Intr. 74. 86. WASSILJEV 56. 68. WILSON, Sel. Works I, 295. HIOURN-THSANG 1, 384. Vie de HIOURN-THSANG 135. 160. TĪRAN. 9. 41. 290.

वैशालात n. Titel des von Çiva als Viçālākṣha verfassten Çāstra MBH. 12, 2203 nach der Lesart der ed. Bomb. विशाल ed. Calc.

वैशालायन m. patron. von विशाल gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110.

वैशालि (von विशाल) m. patron. des Suçarman MĀR. P. 70, 3.

वैशालिक adj. zu Viçālā (Vaiçālī) in Beziehung stehend: नृपा: R. 1, 47, 18 (48, 20 GORR.).

वैशालिनी f. patron. von विशाल MĀR. P. 123, 20.

वैशालीय adj. (चतुर्थर्थेषु) von विशाल gaṇa कृशाद्यादि zu P. 4, 2, 80.

वैशालीयै (von विशाल) m. patron. Takṣaka's AV. 8, 10, 29. Ind. St. 1, 35. भोगिनः MBH. 8, 4416.

वैशिक (von 1. वैश) 1) adj. (f. ई) = वैशेन चरति gaṇa वेतनादि zu P. 4, 4, 12. = विशिका शीलमस्य gaṇa कृत्वादि zu 62. zur *Buhikunst in Beziehung stehend, sie betreffend, von ihr handelnd*: अधिकरण Verz. d. Oxf. H. 215, b, 12. 14. 216, a, 8. कला MĀRĀH. 1, 15. *sich auf die Buhikunst verstehend, mit Buhlerinnen sich abgebend*: नायको त्रिविधः। पतिरूपपतिर्वैशिकश्च। बहुवैश्यभोगोपरिस्विका (lies ०वैश्योपभोगपरिस्विका) वैशिकः ÇKDn. — 2) n. *Buhikunst* VJUTP. 118. वैशिके परिनिष्ठिता: R. 1, 9, 8 (5 GORR.). स्तौति नरो वैशिकेनार्याम् so v. a. *rühmt es an ihr, dass sie eine Buhlerin ist*, VARĀH. BRH. S. 2, 2. वैशिक LALIT. ed. Calc. 170,